

KEHITYSPOLIITTISEN TOIMIKUNNAN TÄYSISTUNTO TO 12.5.2015

Paikka: Pikkuparlamentti, suuren valiokunnan kokoushuone

Osallistujat

Jäsenet: Pj. Jouko Jääskeläinen (kd), varapj. Gunvor Kronman (rkp), Jussi Kanner (Kehys ry vara), Aleksi Kuusisto (SAK), Helena Laukko (sdp), Elina Oinas (HY vara), Pauliina Saares (Kepa vara), Juha Ruippo (MTK), Kalle Sysikaski (Rauhanliitto), Satu Vasamo-Koskinen (EK), Mikael Wigell (UPI)

Asiantuntijajäsenet: Kari Alanko (UM), Angelika Forsström (SM), Zabrina Holmström (OKM), Tuuli Juurikkala (VM), Riikka Laatu (UM), Annika Lindblom (YM), Sari Lehtiranta (UM), Eija Rotinen (UM), Anna Santala (MMM), Jussi Toppila (TEM)

Sihteeristö: Marikki Stocchetti, Katja Kandolin

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.08.

2. Edellisten kokousten pöytäkirjojen hyväksyminen

Täysistunnon 10.3.2015 pöytäkirja hyväksyttiin.

Työvaliokunnan 7.5. pöytäkirja hyväksyttiin.

3. KPT:n toimikauden jatkaminen 1.9. – 31.12.2015

Pääsihteeri esitteli työvaliokunnassa laaditun ja pöydille jaetun paperin KPT:n tulevaisuuden tehtävistä ja muodosta.

Syksyn 2015 osalta pääsihteeri totesi, että UM/KEO on laatinut 22.4. esityksen KPT:n toimikauden sekä sihteeristön työsovimusten jatkamisesta vuoden 2015 loppuun. Sen mukaisesti puolueita pyydetään vahvistamaan/päivittämään edustajansa uuden eduskunnan järjestäytyessä. Muiden jäsenten odotetaan jatkavan pidennetyn kauden loppuun. KPT:n jatkokaudesta päätetään toimitusministeristön yleisistunnossa 13.5.2015.

Toimikunnan tehtävänä jatkokaudella on osallistuminen erityisesti YK:n kestävän kehityksen agendan kehitysulottuvuuden toimeenpanoon ja uuden toimintamallin luomiseen yhteistyössä KEKE-toimikunnan kanssa. Tässä vaiheessa molempien toimikuntien sihteeristöt toimivat erillisinä yksikköinä. Lisäksi KPT antaa näkemysensä hallituksen kehityspolitiikan linjaamiseen. Erityisenä seurantakohteena on KPT:n suositusten täytäntöönpano.

Keskustelussa todettiin, että syksy tulee olemaan kehityspolitiikassa murrosvaihetta ja KPT:n tulee ottaa rooli asiantuntijaverkostona ja jalkautua eduskuntaryhmiin, valiokuntiin ja ottaa kontaktia uusiin kansanedustajiin sekä jatkaa toimialat ja sektorit ylittävää yhteistyötä. Ruokaturva ja johdonmukaisuus voisivat olla syksyn teemoina ja yritysten ja kansalaisjärjestöjen seminaari ruokaturvateemaan liittyen on suunnitteilla syksyksi. Toinen seminaari on suunnitteilla Helsingin Yliopiston kanssa nuorisoteemasta.

Päätettiin tukea syksyn 2015 jatkoa ja jäseniä päivitetään tarpeen mukaan.

4. KPT:n tulevaisuus post-2015: tehtävät ja rakenne

Pääsihteeri esitteli työvaliokunnan kokouksen pohjalta muotoiltua pohjaehdotusta KPT:n seuraavan toimikauden muodosta ja tehtävistä. Pohjaehdotuksessa todettiin, että KPT:n tehtävistä on keskusteltava YK:n uuden kehitysagendan valossa ja että seuraavalla hallituskaudella KPT keskittyy erityisesti kestävän kehityksen sosiaaliseen ja taloudelliseen ulottuvuuteen. KPT:n tulee vaikuttaa aktiivisesti post-2015 agendan kehityspoliittisten ja kansallisten tavoitteiden toimeenpanoon sekä seurata Suomen kansainvälisiä sitoumuksia. Kehitystä tukeva politiikkajohdonmukaisuus nousee yhä tärkeämmäksi KPT:n mandaatin osaksi. Tehtävän toteutuminen vaatii entistä kokonaisvaltaisempaa työskentelyä yli sektori- ja toimijarajojen.

Tulevan hallituksen kansallisen kestävän kehityksen linja määrittää myös KPT:n tehtäviä ja muotoa. Jos hallitus päättää jo osana hallitusohjelmaa KEKE-ohjelmasta ja/tai sen koordinaatio- ja hallintomallista (VNK:n rooli ja toimikuntajärjestely), olisi entistä perustellumpaa sijoittaa tuleva toimikunta VNK:n alaisuuteen. Tämä vaatisi kuitenkin aloitetta VNK:n puolelta. KPT voi kuitenkin aktiivisesti vaikuttaa yhteistyöhön ja sen muotoihin KEKE-toimikunnan kanssa jo siirtymäkauden vaiheessa.

KPT:n työvaliokunta 7.5.2015 ehdottaa, että KPT:n ja KEKE toimikunnan sihteeristöt voitaisiin yhdistää ja resursseja vahvistaa, mutta jäsenverkostot säilytettäisiin erillisinä.

Pääsihteerin alustuksen pohjalta käytiin keskustelua, jonka tarkoituksena oli muodostaa KPT:n kanta uuden toimikunnan päätehtäviin ja toiminnan rakenteeseen. Työvaliokunnan ehdotusta pidettiin yleisesti ottaen realistisena ja järkevänä. Erityisesti esille nousivat seuraavat kohdat:

Yhteistyön tiivistämistä Keke-toimikunnan kanssa toivotaan, koska nyt on uusi tilanne kestävän kehityksen toimeenpanossa ja prosessissa ja sen tulee näkyä kansallisessa yhteistyössä. Todettiin kuitenkin, että toimintamuoto on ollut erilainen KPT:lla ja Keke-toimikunnalla. KPT:n työssä korostuu globaalikehitysulottuvuus ja Keke-toimikunnalla taas kansallinen toimeenpano on pääasia.

Sosiaalisen ja taloudellisen ulottuvuuden painotusta pidettiin tärkeänä ulottuvuutena, joka jää helposti varjoon, mutta todettiin, että laaja kestävä kehitys on erittäin tärkeää, joten ympäristö ja turvallisuusulottuvuudet tulisi olla vahvasti mukana KPT:n agendalla.

Myös *KPT:n parlamentaarinen vaikutus* tulisi säilyttää jatkossa. Todettiin myös, että sihteeristöjen yhdistäminen ei todennäköisesti vahvista kuitenkaan puolueiden ja järjestöjen dialogia ja että sijoittuminen VNK:n alaisuuteen voi heikentää KPT:n poliittista valtaa eikä sijainti tule olemaan ratkaisevassa asemassa KPT:n toiminnan kannalta.

Todettiin myös, että *toimintaympäristö ja mielipideilmasto Suomessa ovat muuttuneet* ja suuri haaste tulee olemaan vähenevät määrärahat sekä kehitysyhteistyön kannatus poliitikkojen ja kansalaisten keskuudessa. Kysymyksenä on, miten puolustetaan perinteistä kehitysyhteistyötä ja taataan kannatus, joka vaikuttaa määrärahoihin. Toimintaa tulee fokusoida ja pystyä kertomaan kehitysyhteistyön vaikutuksista. Tämä tulisi tiedostaa paperissa: argumentaatiokärkenä tulisi olla vaikuttavuus ja tehokkuus ja on mentävä talouskärki edellä.

Keskustelussa esille nousi *yksityissektorin aliedustus KPT:ssa*. Edustus ei vastaa sitä, mitä kansainvälisellä tasolla ja Suomessa puhutaan yksityissektorin roolista kehityspoliitikassa. Talouskasvu on avainasemassa köyhyyden poistamisessa. Toivottiin, että yksityissektorille saataisiin toimikuntaan vahvempi edustus.

Todettiin, että kehitysyhteistyön tavoite on *köyhyyden poistaminen* ja tämän vuoksi kaikista köyhimmät ja hauraimmat maat on oltava keskiössä KPT:n agendalla tulevaisuudessakin. Myös *kehityspoliittinen johdonmukaisuus* on tärkeä aihe. Kehityspoliitiikan *jatkuvuus* tulisi varmistaa hallituskausien yli lain tai muun kirjausten avulla.

Päätettiin muotoilla uudestaan paperissa seuraavia kohtia:

- Lisätään KPT:n rooli parlamentaarisenä ja kansalaisyhteiskuntaa edustavana elimenä, joka edistää resurssien turvaamista sekä toiminnan vaikuttavuuteen ja tuloksellisuuteen vaikuttavia näkökulmia
- Lisätään yksityissektorin vahvempi mukaanotto
- Poistetaan maininnat VNK:sta
- Yhteistyötä Keken kanssa tehostetaan, mutta jäsenverkot ja toimielimet säilytetään erillisinä
- Seuraavalla hallituskaudella korostuvat kestävä kehityksen kysymykset ja köyhyyden poistaminen on keskeinen näkökulma

Sihteeristö lähettää kaikille uuden luonnoksen, jota on mahdollista kommentoida sähköpostitse.

5. KPT:n syksyn aikataulu

- Ti 18.8. KPT:n työpaja Hanasaarella klo 14:00 – 17:00 (-saunomismahdollisuus). Aiheena KPT:n syyskauden työn valmistelu sekä Namibian jalokiviteollisuuden arvoketjututkimus ja strategiat (Suomen Yrittäjät ja Aalto-yliopisto). Kutsu lähetetään ennen kesälomaa.
- To 10.9. KPT:n täysistunto klo 9:00 – 11:00.
- To 8.10. KPT:n työvaliokunta klo 9:00 – 10:30.
- Ke 11.11. KPT:n täysistunto klo 9:00 – 11:00.

6. Tiedoksi

- 20.5.2015 "Development Research meets Development Cooperation: Building Linkages, Increasing Relevance" – asiantuntijapaneelikeskustelu, jossa edustettuna alan tutkijoita, virkamiehiä, aktivisteja, opiskelijoita sekä Suomen Akatemian tutkimusrahoittajia 2015, klo 16:15 – 18, luentosali 505, Tiedentalo, Kirkkokatu 6. Järjestävä taho: Suomen kehitystutkimuksen seura ry.
- 25.5.2015 "Yritystoiminta ja ihmisoikeudet: valtion vastuu hukassa?" – yritysvastuuasiantuntijoiden paneelikeskustelu klo 16:00 – 17:30 Helsingin yliopisto, Siltavuorenpenger 5A, Minerva, Sali K113. Järjestävä taho: Suomen kansainvälisoikeudellinen seura ry.

- KPT:n, KeKe -toimikunnan ja STM:n yhteisseminaari Euroopan kestävän kehityksen viikolla 2.6.2015: "Miten post-2015 – kehitysagenda muuttaa Suomea? Tarkastelussa terveys ja hyvinvointi"
- Aamukahvitilaisuus ruokaturvateemasta syksyllä 2015, tarkempi ajankohta ilmoitetaan myöhemmin. Tilaisuuden suunnittelussa ovat olleet mukana Kehys ry:n ruokaturvaryhmä sekä UM:n maatalousneuvonantaja. Ajatuksena on tuoda yhteen kansalaisjärjestöt, yksityissektori sekä tutkimuslaitoksia.

7. Muut asiat

Ei muita asioita.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.33.